

Dokument ze zasedání

A9-0163/2021

12.5.2021

ZPRÁVA

o prosazování rovnosti žen a mužů ve vzdělávání a zaměstnání v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (obory STEM) (2019/2164(INI))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodajka: Susana Solís Pérez

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	18
JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU	19

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o prosazování rovnosti žen a mužů ve vzdělávání a zaměstnání v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (obory STEM) (2019/2164(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a na článek 8 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na článek 23 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. června 2016 s názvem „Nová agenda dovedností pro Evropu – Společně pracovat na posílení lidského kapitálu, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti“ (COM(2016)0381),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. července 2020 nazvané „Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost“ (COM(2020)0274),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 nazvané „Akční plán digitálního vzdělávání 2021-2027 – Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk“ (COM(2020)0624),
- s ohledem na zprávu Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) ze dne 10. srpna 2017 nazvanou „Ekonomické přínosy rovnosti žen a mužů v Evropské unii – Jak rovnost žen a mužů ve vzdělávání v oborech STEM vede k ekonomickému růstu“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. září 2015 o profesní dráze žen ve vědě a na vysokých školách a tzv. skleněném stropu, na který narážejí¹,
- s ohledem na strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy pro rok 2020,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. října 2015 o uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. dubna 2016 o rovnosti žen a mužů a zlepšování postavení žen v digitálním věku³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2018 o emancipaci žen a dívek

¹ Úř. věst. C 316, 22.9.2017, s. 173.

² Úř. věst. C 349, 22.9.2017, s. 56.

³ Úř. věst. C 66, 21.2.2018, s. 44.

prostřednictvím digitálního sektoru⁴,

- s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o překlenování digitální propasti mezi ženami a muži: účast žen v digitální ekonomice⁵,
 - s ohledem na závěry Rady ze dne 6. prosince 2018 o rovnosti žen a mužů, mládeži a digitalizaci,
 - s ohledem na studii nazvanou „Vzdělávání a zaměstnanost žen ve vědě, technických oborech a digitální ekonomice, včetně odvětví umělé inteligence, a související vliv na rovnost žen a mužů“, kterou zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky dne 15. dubna 2020⁶,
 - s ohledem na studii nazvanou „Ženy v digitálním věku“⁷,
 - s ohledem na Mezinárodní den žen a dívek ve vědě, který byl vyhlášen OSN na den 11. února a který usiluje o dosažení plného a rovného přístupu žen a dívek k vědě a jejich účasti na ní a o další dosahování rovnosti žen a mužů a emancipaci žen a dívek,
 - s ohledem na Agendu pro udržitelný rozvoj 2030, jež vstoupila v platnost v roce 2016, a zejména na její cíl udržitelného rozvoje č. 5 týkající se rovnosti žen a mužů,
 - s ohledem na srovnávací přehled zapojení žen do digitální oblasti, který v roce 2020 vydala Komise,
 - s ohledem na zprávu o ukazatelích rovnosti žen a mužů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů z roku 2020,
 - s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) z roku 1979, a zejména na její článek 11,
 - s ohledem na článek 54 svého jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0163/2021),
- A. vzhledem k tomu, že rovnost žen a mužů je základní hodnotou a klíčovým cílem EU, jakož i nezbytným předpokladem pro to, aby ženy a dívky mohly plně požívat lidských práv, a současně podmínkou pro jejich emancipaci, rozvoj jejich plného potenciálu a vytvoření udržitelné společnosti podporující začlenění; vzhledem k tomu, že diskriminace žen spojená s pohlavím, stereotypy a nerovnostmi má spolu s diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám řadu škodlivých sociálních a hospodářských důsledků, včetně omezení potenciálních přínosů pro veřejný sektor a podniky v oblasti výzkumu a inovací a pro celkový hospodářský rozvoj; vzhledem k

⁴ Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 28.

⁵ Přijaté texty, P9_TA(2021)0026.

⁶ Studie: „Vzdělávání a zaměstnanost žen ve vědě, technických oborech a digitální ekonomice, včetně odvětví umělé inteligence, a související vliv na rovnost žen a mužů“, Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky, tematická sekce C – Občanská práva a ústavní záležitosti, 15. dubna 2020.

⁷ Studie, kterou vypracovala organizace Iclaves pro Generální ředitelství Evropské komise pro komunikační sítě, obsah a technologie.

tomu, že pokud se ženám v odvětvích STEM (přírodní vědy, technika, inženýrství a matematika) umožní lépe se zviditelnit a profesně realizovat, mohlo by to přinést úspěšné modely a v konečném důsledku větší začlenění a také usnadnění transformace a inovací v našich společnostech ve prospěch občanů obecně; vzhledem k tomu, že odstranění starých myšlenkových vzorců podpoří rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že ženy by mohly hrát zásadní úlohu při zaplnění nedostatku pracovních sil na trhu práce v EU;

- B. vzhledem k tomu, že EU čelí mimořádnému nedostatku žen s profesní dráhou a vzděláním v oborech STEM, a to tím spíše, že ženy představují 52 % evropské populace a 57,7 % absolventů terciárního vzdělávání v EU⁸, ale tvoří pouze 2 z 5 vědců a inženýrů⁹; vzhledem k tomu, že ženy jsou nedostatečně zastoupeny na všech úrovních digitálního odvětví v Evropě, od studentů (32 % na bakalářské, magisterské nebo rovnocenné úrovni) až po nejvyšší akademické pozice (15 %) ve většině vědeckých, inženýrských a manažerských oborů a na vyšších hierarchických úrovních, a to i v odvětvích, kde tvoří většinu, jako je vzdělávání; vzhledem k tomu, že genderové stereotypy již v průběhu vzdělávání představují závažnou překážku rovnosti mezi studenty a studentkami a dále prohlubují rozdíly mezi ženami a muži pracujícími v oborech STEM, a představují tak závažnou překážku rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že největší rozdíl je v oblasti odborných dovedností a zaměstnanosti v oblasti IKT v EU, kde pouze 18 % tvoří ženy¹⁰, mezi absolventy oborů STEM, z nichž pouze 36 % tvoří ženy, a v digitálním odvětví, kde je více než třikrát více mužů než žen; vzhledem k tomu, že značná míra genderové segregace studentů oborů STEM a absolventů vysokých škol je základem pro budoucí genderovou segregaci v profesní dráze v oborech STEM; vzhledem k tomu, že jen velmi málo nezletilých dívek v členských státech EU (méně než 3 %) projevuje zájem pracovat ve třiceti letech jako odbornice v oblasti IKT¹¹; vzhledem k tomu, že pro ženy ze znevýhodněného socioekonomického prostředí je obzvláště obtížné vstoupit do odvětví STEM; vzhledem k tomu, že navzdory pozitivnímu trendu zapojování se dívek do vzdělání v oblasti STEM a jejich zájmu o tuto oblast, zůstává příslušný procentní podíl i nadále nedostatečný; vzhledem k tomu, že přístup ke STEM ze strany chlapců a dívek na základních školách se neliší a v mnoha případech plní úkoly spojené se STEM a IKT úspěšněji dívky než chlapci¹²; vzhledem k tomu, že rozdíly mezi ženami a muži v oborech STEM ve vysokoškolském vzdělávání nejsou odůvodněny akademickou výkonností, neboť dívky a chlapci vykazují podobnou úroveň úspěchů v přírodních vědách a matematice ve středoškolském vzdělávání; vzhledem k tomu, že se však dívky obávají, že budou méně úspěšné než chlapci, pokud jde o kariéru v oborech spřízněných se STEM, a že v důsledku toho mají ženy menší důvěru ve své vlastní digitální dovednosti; vzhledem k tomu, že sociální normy a genderová očekávání týkající se volby povolání, které jsou často posíleny prostřednictvím vzdělávacího obsahu a učebních osnov, jsou klíčovými

⁸ Eurostat, statistiky v oblasti terciárního vzdělávání, údaje získané v září 2020.

⁹ Eurostat, Lidské zdroje ve vědě a technologiích, roční průměrné údaje za období 2016–2020.

¹⁰ Evropská komise, Srovnávací přehled žen v digitální oblasti za rok 2020.

¹¹ Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků v oblasti vzdělávání (IEA), Mezinárodní studie o počítačové a informatické gramotnosti z roku 2018.

¹² O’Dea, R.E., Lagisz, M., Jennions, M.D. a další, „Gender differences in individual variation in academic grades fail to fit expected patterns for STEM“ (Genderové rozdíly v individuálních variacích ve vysokoškolských výsledcích v oborech STEM neodpovídají očekávaným vzorcům), *Nature Communications* 9, 3777, 2018.

hybateli genderové segregace ve vysokoškolském vzdělávání;

- C. vzhledem k tomu, že ženy, které vystudují některý z oborů STEM, mohou při hledání pracovního místa v odpovídajících oborech čelit obtížím a mají menší pravděpodobnost než jejich mužští kolegové, že nastoupí do zaměstnání v těchto oborech nebo že v nich zůstanou, a to v důsledku různých existujících překážek, jako jsou genderové stereotypy, pracoviště, na nichž dominují muži, diskriminace a předsudky, vědomá a nevědomá předpojatost, sexuální obtěžování, negativní pracovní prostředí a nedostatek ženských vzorů a mentorů; vzhledem k tomu, že omezení genderového rozdílu ve vzdělávání v oborech STEM by mohlo snížit rozdíly v dovednostech žen a mužů, zvýšit zaměstnanost a produktivitu žen a snížit profesní segregaci, což by v konečném důsledku podpořilo hospodářský růst prostřednictvím vyšší produktivity i nabídky pracovní síly; vzhledem k tomu, že pokud bychom tento genderový rozdíl v kariérách STEM překonali, napomohlo by to do roku 2050 zvýšit HDP EU na obyvatele o 2,2 až 3 %¹³; vzhledem k tomu, že překonání genderového rozdílu v kariérách STEM by představovalo krok směrem k rovnosti žen a mužů a k naplnění lidských práv žen a dívek a mělo pozitivní dopady na snižování rozdílu v odměňování a v důchodech mezi muži a ženami;
- D. vzhledem k tomu, že podle průzkumu Agentury EU pro základní práva¹⁴ se odhaduje, že 55 % žen v EU čelilo od 15 let věku sexuálnímu obtěžování a 14 % žen bylo od svých 15. narozenin obětí kybernetického obtěžování; vzhledem k tomu, že mnoho žen se během pandemie COVID-19 stalo obětí nových forem kybernetického násilí, jako je sexuální a psychologické obtěžování na internetu; vzhledem k tomu, že je naléhavě zapotřebí přijmout opatření k řešení těchto nových forem sexuálního a psychického obtěžování; vzhledem k tomu, že na vzdělávacích zařízeních v oborech STEM, včetně škol, univerzit a pracovišť, je hlášena vysoká míra sexuálního obtěžování, což dále vylučuje ženy z tohoto odvětví;
- E. vzhledem k tomu, že nedostatečné zastoupení žen pracujících v odvětví inovativních technologií, jako je např. sektor umělé inteligence, vyvolává obavy, neboť to může mít negativní dopad na navrhování, vývoj a zavádění těchto technologií a způsobovat opakování stávajících diskriminačních praktik a stereotypů a vývoj „genderově předpojatých algoritmů“; vzhledem k tomu, že úsilí o řešení genderových předsudků, stereotypů a nerovnosti v digitálním odvětví je nedostatečné; vzhledem k tomu, že rozdíly mezi muži a ženami přetrvávají ve všech oblastech digitálních technologií, zejména pokud jde o umělou inteligenci a kybernetickou bezpečnost, a v dohledné budoucnosti tak upevňují směřování digitálního odvětví, které upřednostňuje muže; vzhledem k tomu, že odstraňování této předpojatosti vyžaduje vypracování jasných etických požadavků a požadavků na transparentnost; vzhledem k tomu, že neúplné a nepřesné soubory údajů a neexistence údajů roztržiděných podle pohlaví mohou narušit zpracování údajů systémů umělé inteligence a jejich rozhodování a ohrozit dosažení rovnosti mezi ženami a muži ve společnosti; vzhledem k tomu, že by měla být věnována náležitá pozornost také jedinečné situaci evropských malých a středních podniků (MSP), zejména pokud jde o jejich velikost, schopnost plnit nové požadavky a potenciál jakožto cenný zdroj přispívající k tomu, aby dívky i ženy a také ženy ve vedoucích

¹³ Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE), *Ekonomické přínosy rovnosti žen a mužů v Evropské unii – Jak rovnost žen a mužů ve vzdělávání v oborech STEM vede k ekonomickému růstu*, 2017.

¹⁴ Agentura Evropské unie pro základní práva, *Násilí páchané na ženách: průzkum v celé EU*, 2014.

pozicích mohly prosazovat rovnost žen a mužů ve vzdělávání a profesní dráze v oborech STEM;

- F. vzhledem k tomu, že nové technologie jsou neobjektivní, pokud jde o pohlaví, etnický původ, rasu, barvu pleti, jazyk, náboženské vyznání nebo národnostní či sociální původ, především v důsledku toho, že údaje nejsou analyzovány podle konkrétní situace a že ve výzkumu chybí genderová perspektiva, což může mít škodlivé dopady na zdraví a životní podmínky žen, zejména žen a dívek, které čelí diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, a na bezpečnost produktů, jakož i na osobní a profesní rozvoj žen¹⁵;
- G. vzhledem k tomu, že učitelé a rodiče mohou dále upevňovat genderové stereotypy tím, že dívky odrazují od volby a následného studia a kariéry v oborech STEM; vzhledem k tomu, že genderové stereotypy značně ovlivňují volbu studijního zaměření; vzhledem k tomu, že kulturně podmíněné odrazování, nedostatečné povědomí o ženských vzorech a jejich nedostatečná propagace negativně ovlivňují příležitosti dívek a žen ve studiích oborů STEM, souvisejících pracovních dráhách a digitálním podnikání a vedou k diskriminaci a menšímu počtu příležitostí pro ženy na trhu práce; vzhledem k tomu, že je třeba klást důraz na faktory, které motivují a podporují zájem dívek o studie oborů STEM, související pracovní dráhu a digitální podnikání, jako je podpora ženských vzorů, učitelů a mentorů, schvalování od vrstevníků a rozvoj kreativity a praktických zkušeností;
- H. vzhledem k tomu, že krize COVID-19 pravděpodobně povede k trvalým změnám v životě v Evropě a ovlivní většinu aspektů života lidí a způsob, jakým pracujeme, studujeme a učíme se, v němž bude hrát zásadní úlohu digitalizace; vzhledem k tomu, že COVID-19 rovněž prohlubuje rozdíly v digitálních dovednostech žen a mužů¹⁶ v době, kdy jsou digitální dovednosti více než kdy jindy zapotřebí v práci, při studiu a při snaze zůstat ve spojení; vzhledem k tomu, že rychlá digitální transformace nabízí mnoho příležitostí ke změně genderových modelů zaměstnávání, ale může také nepřiměřeně ovlivnit zaměstnanost žen v mnoha oblastech; vzhledem k tomu, že ženy jsou nuceny převzít větší podíl povinností týkajících se rodičovství nebo jejich rodin než jejich mužské protějšky, a proto musí všechna navrhovaná opatření zohlednit možnost úspěšného sladění pracovního a rodinného života žen s cílem začlenit do těchto oblastí muže; vzhledem k tomu, že hranice mezi profesním a rodinným životem bude dále oslabena v důsledku práce z domova a že ženy pravděpodobně ponесou největší zátěž při hledání rovnováhy mezi kariérou a povinnostmi v oblasti péče o rodinu;
- I. vzhledem k tomu, že je třeba dále podporovat politiky zaměřené na zvýšení účasti žen v oborech STEM a oborech souvisejících s umělou inteligencí a zaujmout víceúrovňový přístup k řešení genderových rozdílů na všech úrovních vzdělávání a zaměstnanosti v digitálním odvětví; vzhledem k tomu, že jen málo členských států začlenilo ustanovení o rovnosti žen a mužů do svých systémů výzkumu a inovací a že pokrok v začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do vnitrostátních výzkumných programů je pomalý;
- J. vzhledem k tomu, že je třeba prosazovat a podporovat podnikání žen a vytvořit příznivé

¹⁵ Zpráva expertní skupiny „Inovace prostřednictvím genderu“ nazvaná „Inovace s genderem: Jak genderová analýza napomáhá výzkumu“, Generální ředitelství pro výzkum a inovace, Evropská komise, 2013.

¹⁶ Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), *Překonávání digitální genderové propasti: začleňovat, rozvíjet dovednosti, inovovat*, 2018.

prostředí, v němž mohou podnikatelky prosperovat a v němž se podnikání podporuje; vzhledem k tomu, že údaje o podnikání v odvětvích STEM a IKT naznačují ještě větší marginalizaci žen; vzhledem k tomu, že rozdíly mezi ženami a muži, pokud se jedná o startupy a investice rizikového kapitálu, jsou podobně výrazné; vzhledem k tomu, že dívky obvykle na střední a vysoké škole studují méně často obory IKT a STEM, což vede k mnohem menšímu počtu žen pracujících v těchto oblastech a zakládajících a vlastnících soukromé společnosti a startupy; vzhledem k tomu, že ženy tvoří pouze 17 % zakladatelů startupů; vzhledem k tomu, že startupy vlastněné ženami dostávají v průměru o 23 % méně finančních prostředků než podniky řízené muži; vzhledem k tomu, že ačkoli ženy představují 30 % všech podnikatelů v Evropě, dostávají pouze 2 % dostupného nebankovního financování¹⁷; vzhledem k tomu, že se zdá, že se tento údaj v důsledku pandemie snížil na 1 %;

Obecné poznámky

1. domnívá se, že vzhledem ke značnému rozdílu v odměňování žen a mužů v EU, ke skutečnosti, že je u žen vyšší pravděpodobnost, že budou mít nízkou mzdu, práci na částečný úvazek a jinak nejisté pracovní místo, k rostoucí poptávce po pracovnících v oblasti STEM a k jejich významu pro budoucnost evropského hospodářství, je zásadní zvýšit podíl žen aktivních v odvětvích STEM s cílem naplnit jejich práva a potenciál a vybudovat udržitelnější a inkluzivnější ekonomiku společnost díky vědecké, digitální a technologické inovaci; zdůrazňuje, že vysoká úroveň dovedností v oblasti STEM má zásadní význam pro inovační proces ve špičkových oblastech IKT, jako je umělá inteligence nebo kybernetická bezpečnost, a proto bude stále důležitější pro konkurenceschopnost Evropské unie na světových trzích; zdůrazňuje proto, že plný potenciál dovedností, znalostí a kvalifikací žen v těchto oblastech může přispět k posílení evropského hospodářství a podpořit cíle stanovené v různých politikách EU, zejména v Zelené dohodě pro Evropu a Digitální agendě;
2. opakuje, že hlavním cílem by mělo být odstranit všechny bariéry, a zejména pak všechna sociokulturní, psychologická a pedagogická omezení, omezující zájmy, preference a volby žen a dívek, jako jsou genderové stereotypy a genderová diskriminace, včetně překrývání biologických a sociálních faktorů, obzvláště těhotenství, s nejméně významnými roky profesní dráhy žen, aniž by byla zpochybněna jejich svoboda při přijímání příslušných rozhodnutí; vybízí členské státy, aby ve svých příslušných celostátních či regionálních akčních plánech nebo strategiích podporovaly účast žen a dívek na studiu a kariérách v oblasti STEM tím, že budou poskytovat vhodné pobídky; má za to, že tyto akční plány či strategie by se měly zaměřit mimo jiné na posílení rovnosti žen a mužů tím, že se soustředí na překonávání genderových stereotypů, usnadňování přístupu ke vzdělání a kvalifikaci, lepší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, rovné příležitosti – jež zajistí zdravé a bezpečné pracovní a studijní prostředí pro ženy –, zákaz diskriminace na trhu práce, zvyšování povědomí o genderové podjatosti a stereotypech ve všech odvětvích spojených se STEM, zavedení závazných politik transparentnosti odměňování a nulové tolerance sexuálního obtěžování a zvyšování viditelnosti žen, které jdou příkladem;
3. opakuje, že genderové stereotypy, kulturní odrazování a nedostatečná známost a propagace ženských vzorů omezují a negativně ovlivňují studijní příležitosti dívek a

¹⁷ Evropská komise a Evropská investiční banka, *Financování podnikatelek: jak posílit růst*, 2018.

žen v oborech STEM a v související profesní dráze a digitálním podnikání a mohou vést k diskriminaci a menšímu počtu příležitostí pro ženy na trhu práce;

4. opět zdůrazňuje, že je důležité zohledňovat povědomí o genderové podjatosti ve všech relevantních odvětvích, a to i při počátečním a průběžném vzdělávání učitelů; zdůrazňuje, že je třeba zabývat se problémem strukturálních překážek, jako jsou socioekonomické znevýhodnění a vůči ženám nepřátelská pracovní kultura a pracovní podmínky, které dívkám a ženám brání vstoupit do oboru, v němž dominují muži, a že je třeba posílit viditelnost doposud podceňovaných ženských vzorů s cílem inspirovat ženy a dívky; vyzývá Komisi, aby pořádala a podporovala osvětové kampaně, jakož i další programy a iniciativy zaměřené na odstraňování těchto překážek v akademickém prostředí; zdůrazňuje, že opatření v oblasti rovnosti žen a mužů, jako je odstranění genderových stereotypů ve vzdělávání, zvyšování povědomí a podpora předmětů STEM u dívek a žen a profesní poradenství, které by povzbuzovalo dívky k tomu, aby zvážily studium v oblastech, kde převládají muži, by vedla k většímu počtu žen, které dokončí studium oborů STEM;
5. vyzývá členské státy, aby řešily problém genderové segmentace pracovního trhu v kariérách v oborech STEM prostřednictvím investic do formálního, informálního a neformálního vzdělávání žen a jejich celoživotního učení a odborné přípravy, a zajistily tak přístup žen k vysoce kvalitním pracovním místům a k příležitostem k rekvalifikaci a ke zvýšení kvalifikace s ohledem na budoucí potřeby pracovního trhu a předcházely stávajícímu začarovanému kruhu segregace práce; vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly politická opatření, která budou plně zohledňovat genderový rozměr prostřednictvím osvětových kampaní, odborné přípravy, školních osnov a zejména profesního poradenství, s cílem podpořit podnikání, předměty STEM a digitální vzdělávání dívek od raného věku, a bojovat tak proti stávajícím vzdělávacím stereotypům a zajistit, aby více žen vstupovalo do rozvíjejících se a dobře placených odvětví; zdůrazňuje potřebu zapojit média, včetně sociálních sítí, a vybízet je k tomu, aby jejich jazyk byl inkluzivní a vyhýbal se stereotypům, které vytvářejí názory proti účasti a zájmu dívek, pokud jde o vzdělávání v oblasti STEM; vyzývá ke zlepšení zařízení spojených se STEM a k zajištění rovného přístupu k nim; požaduje zvláštní stipendia pro dívky a ženy, které chtějí nastoupit na profesní dráhu v odvětvích STEM;
6. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvláště zohlednily situaci žen a dívek ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, jako jsou ženy se zdravotním postižením nebo ženy žijící v nejvzdálenějších regionech nebo venkovských oblastech, ženy žijící v chudobě, svobodné matky, studentky v nejistých situacích, přistěhovalkyně a romské ženy, a aby jim zajistily plný přístup k digitálnímu vzdělávání a k profesní dráze v oblasti STEM a jejich začlenění do nich, aby se zabránilo prohlubování digitální propasti; vyzývá Komisi a členské státy, aby při vypracovávání svých akčních plánů věnovaly zvláštní pozornost diskriminaci kvůli příslušnosti ke dvěma či více skupinám a předpojatosti z důvodu etnické příslušnosti, náboženství, sexuální orientace, věku nebo zdravotního postižení; vyzývá Komisi a členské státy, aby shromažďovaly srovnatelné harmonizované údaje ke sledování pokroku žen z různých socioekonomických prostředí nebo různého rasového a etnického původu na všech úrovních vzdělávání, a to i pokud jde o volbu povolání a profesní, se zaměřením na nerovnosti v oblasti STEM a v digitálním odvětví, což pomůže sledovat dopad politik a zúčastněným stranám umožní identifikovat nedostatky a jejich základní příčiny; vyzývá Komisi, aby spolupracovala s členskými státy na rozšíření ukazatelů uplatňovaných pro

srovnávací přehled zapojení žen do digitální oblasti tak, aby zahrnovaly informace a údaje o ženách, které se vzdělávají nebo pracují v oblasti STEM, a aby vypracovala soubor nástrojů, který bude zahrnovat metodiku, ukazatele a rámce s cílem získávat přesnější údaje a lépe využívat stávající informace;

7. vyzývá členské státy, aby plně podporovaly iniciativy Komise zaměřené na zvyšování povědomí o digitálních příležitostech, jako je přístup založený na nutné přítomnosti žen v každé diskusní skupině („no women, no panel“), Evropský týden programování, koalice pro digitální pracovní místa a dovednosti, Cena EU pro ženy inovátorky, iniciativy #SaferInternet4EU v celé Evropě a Evropská agenda dovedností;

Vzdělávání

8. vítá akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027 a jeho činnost na „podporu účasti žen v oborech STEM“ a doufá, že to napomůže rozvoji atraktivnějších a kreativnějších způsobů, jak dívky podněcovat ke studiu některého z oborů STEM, a podpoří sebedůvěru dívek, pokud jde o jejich digitální dovednosti; zdůrazňuje, že dívky představují pouze 36 % absolventů oborů STEM¹⁸, a to i přesto, že dosahují lepších výsledků v digitální gramotnosti než chlapci¹⁹; zdůrazňuje, že dívky, které si osvojí genderové stereotypy, mají nižší míru vnímané osobní účinnosti a méně důvěry ve své schopnosti než chlapci a že vnímaná osobní účinnost ovlivňuje jak výsledky vzdělávání v oblasti STEM, tak kariérní aspirace v oblasti STEM; zdůrazňuje, že dívky zjevně ztrácejí zájem o předměty STEM s věkem, což naznačuje, že je třeba zasáhnout již v předškolní výchově a na základní škole s cílem udržet zájem dívek o tyto oblasti a bojovat proti škodlivým stereotypům týkajícím se genderových rolí dívek i chlapců; vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly nové kanály umožňující navázat kontakt s dívkami a zajistit, že se všem dívkám dostane vzdělání v digitální oblasti, a aby uznávaly učitele a jako hnací sílu kulturních změn a investovaly do nich, včetně jejich potenciálu pro rozšíření pokračujícího zapojení dívek do vědy ve škole; navrhuje podpořit toto úsilí vypracováním společných pokynů pro členské státy s cílem zlepšit znalosti a dovednosti mladých lidí, kteří nastupují na střední školu; vyzývá k účinnému využívání fondů, programů a strategií EU, včetně programu Erasmus+, Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a programu Digitální Evropa, s cílem aktivně vybízet dívky ke studiu v oborech IKT a STEM a poskytovat účinnou podporu celoživotnímu učení a odborné přípravě v oborech STEM; vyzývá k řádnému začlenění rovnosti žen a mužů do budoucí strategie a politik EU v oblasti mládeže;
9. zdůrazňuje, že vysoce kvalitní, inkluzivní a nediskriminační digitální vzdělávání musí hrát významnou úlohu při zvyšování účasti dívek a žen v oblasti IKT a STEM a překonávání digitální propasti mezi ženami a muži; zdůrazňuje, že digitální vzdělávání musí vést k lepšímu digitálnímu začlenění a digitální gramotnosti a zajistit rovnou účast dívek a žen v digitálním věku; zdůrazňuje, že je důležité zajistit začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do vzdělávání v oborech STEM na všech úrovních, včetně mimoškolního, informálního a neformálního vzdělávání, a to i pro pedagogické pracovníky; vyzývá proto k vypracování konkrétních strategií odpovídajících věku; vybízí členské státy, aby podporovaly vzdělávání v oblasti informatiky ve vnitrostátních osnovách, a vyzývá vzdělávací instituce, aby začlenily témata robotiky, kódování,

¹⁸ Evropská komise, *She Figures 2018*.

¹⁹ Mezinárodní studie počítačové a informační gramotnosti (ICILS), 2018.

informačních a komunikačních technologií a programování v ranější fázi předškolního a základního vzdělávání s cílem povzbudit dívky a studentky k tomu, aby se ve škole ucházely o matematiku, programování, kurzy IKT a přírodní vědy;

10. uznává úlohu škol a učitelů při překonávání genderového rozdílu ve vzdělávání v oborech STEM a vyzdvihuje úlohu vzdělání při podporování účasti dívek ve studijních předmětech, které jsou se STEM spojeny, a při zavádění referenčních hodnot pro monitorování nábory dívek a jejich pokračující účasti; vyzývá členské státy, aby investovaly do rozvoje dovedností učitelů základních a středních škol v oborech STEM s cílem pomoci jim pochopit a řešit nevědomé předsudky ve svých výukových postupech a hodnoceních a rovnoměrně zapojovat všechny žáky; zdůrazňuje, že je třeba, aby členské státy zapojily všechny učitele do vývoje v oborech STEM a zapojit je tak, aby se z nich stali aktéři změny; navrhuje, aby vzdělávací zařízení vypracovala plány rovnosti žen a mužů na podporu vyváženého zastoupení žen a mužů mezi učiteli; vyzývá k posílení učebních osnov a vzdělávacích materiálů v předmětech STEM s cílem lépe podporovat rovnou účast v oborech STEM; vyzývá k lepšímu poradenství pro volbu povolání a k novým a tvůrčím způsobům, jak studentky inspirovat k tomu, aby zvážily kariéru v oblasti STEM; v tomto ohledu zdůrazňuje, že je třeba posílit kapacitu učitelů a poradců pro volbu povolání, aby dívky, které se zajímají o STEM, mohli motivovat k profesní dráze v této oblasti, neboť větší povědomí o stereotypech a genderových rozdílech v oblasti STEM umožňuje pedagogům a poradcům pro volbu povolání porozumět překážkám, s nimiž se studenti potýkají, zajistit rovnou účast ve třídách v rámci oborů STEM a podporovat kariéru studentek v těchto oborech;
11. zdůrazňuje, že obory spojené se STEM ve školách vyučují převážně muži, kteří také převažují na odpovídajících vysokých školách a pracovištích, což vede k nedostatku ženských vzorů a k omezeným příležitostem v oblasti poradenství a mentorství; podporuje genderový mainstreaming v základním, středoškolském a vysokoškolském vzdělávání prostřednictvím genderově citlivého vzdělávacího obsahu, školení učitelů a osnov a naléhavě vybízí výbory a orgány zapojené do nábory, aby usilovaly o rovnováhu v zastoupení žen a mužů s cílem vyhnout se „efektu outsidera“; zdůrazňuje, že je třeba investovat do vzdělávání a odborné přípravy s genderově citlivými postupy nábory a výběru ve všech odvětvích vzdělávání, zejména v oblasti STEM a vznikajících digitálních odvětví, v nichž jsou ženy nedostatečně zastoupeny; vyzývá Komisi a členské státy, aby našly atraktivnější a kreativnější způsoby, jak představit ženské vzory s úspěšnou kariérou v oblasti IKT a STEM s cílem posílit sebevědomí dívek, pokud se jedná o jejich digitální dovednosti, a podnítit je ke studiu v oblasti IKT a STEM;
12. zdůrazňuje potřebu řešit problém finančního vzdělávání, včetně simulací finančních praktik, a jeho vztah k rozdílům ve výši důchodů žen a mužů; zdůrazňuje, že vzdělávání mladších žen v otázkách, jako jsou rozdíly v odměňování žen a mužů, vytvoří cestu k tomu, aby ženy v budoucnu nabyly finanční sebevědomí;
13. konstatuje, že všechny dívky by měly mít možnost využívat z pozice uživatelů a tvůrců výhody většího přístupu k digitálním vzdělávacím řešením a mít nástroje a motivaci zapojit se do digitálních technologií; vyzývá členské státy, aby zohlednily přetrvávající obavy ohledně rizika dalšího šíření onemocnění COVID-19 a aby se zabývaly nedostatkem vybavení IKT a konektivity pro zranitelné studenty ze sociálně znevýhodněného prostředí, jako jsou dívky ve venkovských oblastech nebo obtížně

přístupných oblastech, a aby vyvinuly nástroje pro zajištění plného přístupu k digitálnímu vzdělávání a jeho hladkého fungování; zdůrazňuje, že jsou zapotřebí zvláštní programy financování pro školy ve venkovských oblastech, které se stále častěji ocitají bez finančních prostředků na pokročilé technologie, které řada městských škol považuje za samozřejmé; vyzývá rovněž k lepší podpoře pedagogů ve vzdělávacích systémech na venkově s cílem pomáhat jim učit předměty STEM, zejména pokud jde o odbornou přípravu, nástroje a infrastrukturu;

14. zdůrazňuje, že je důležité rozvíjet sítě pro ženy s profesní specializací v oblasti STEM s cílem pořádat rozsáhlé komunikační kampaně, které pomohou změnit vnímání žen v oblasti STEM a umožní, aby se ženy v oblasti STEM mohly spojit s dívkami prostřednictvím podpory profesní dráhy, odborné přípravy a vytváření sítí; oceňuje různé vzdělávací iniciativy na podporu dívek a prosazování žen v digitální ekonomice, včetně využívání virálních příběhů šířících se na sociálních médiích, profesní sítě organizované ženami pro ženy a iniciativ technologických společností; vyzývá Komisi a členské státy, aby na všech úrovních vzdělávání zavedly mentorské programy s ženskými vzory z oblasti STEM; vyzývá Komisi, aby zaujala cílený genderový přístup při zavádění stáží pro digitální příležitosti s cílem poskytnout mladým ženám z různých prostředí příležitost získat praktické zkušenosti v oblasti digitálních technologií, IKT a STEM v oblastech, které jsou na trhu práce požadovány, a důrazně vybízí k podpoře stáží v podnicích v odvětvích STEM během vzdělávání; vybízí členské státy, aby zavedly iniciativy na podporu přechodu dívek ze školy do zaměstnání, jako je profesní poradenství ve školách, učňovské vzdělávání a programy pro pracovní zkušenosti, což podpoří budoucí ambice dívek a vytvoří cesty pro jejich přechod do práce v oborech STEM;
15. bere na vědomí, že Rada ve svých závěrech z května 2015 o plánu pro Evropský výzkumný prostor na období 2015–2020 bezvýsledně vyzvala Komisi a členské státy, aby začaly převádět vnitrostátní právní předpisy v oblasti rovnosti žen a mužů do účinných opatření s cílem bojovat proti nerovnováze mezi ženami a muži ve výzkumných institucích a rozhodovacích orgánech a lépe začlenit hledisko rovnosti žen a mužů do politik, programů a projektů v oblasti výzkumu a vývoje; uznává cíl Komise podporovat účast žen v oborech STEM v Evropském inovačním a technologickém institutu a podporovat koalici EU STEM při vytváření vysokoškolských osnov, které přilákají ženy do inženýrských oborů a informačních a komunikačních technologií; vyjadřuje politování nad tím, že v EU a členských státech stále přetrvává nerovný přístup žen k pozicím ve výzkumu, financování a publikování, včetně nesrovnaných rozdílů v odměňování žen a mužů v oblasti vědy a v akademické obci, a to navzdory právním ustanovením o rovném zacházení a nediskriminaci na trhu práce, včetně ustanovení o stejné odměně;
16. poukazuje na počet případů sexuálního obtěžování, kterému byly vystaveny studentky v oborech STEM v průběhu terciárního vzdělávání, a vyzývá členské státy a vzdělávací instituce, aby zavedly politiky nulové tolerance sexuálního obtěžování, aby se dohodly na přísných kodexech chování a protokolech, aby vytvořily bezpečné a soukromé kanály pro oznamování ze strany žen a dívek a aby všechny případy sexuálního obtěžování oznamovaly příslušným orgánům; vyzývá Komisi, členské státy a vzdělávací instituce, aby přijaly preventivní opatření a přiměřené sankce pro pachatele sexuálního obtěžování s cílem řešit případy sexuálního obtěžování ve školách a ve vzdělávacích zařízeních v oblasti STEM;

17. zdůrazňuje, že do vnitrostátních plánů rozvoje, politik v oblasti vzdělávání, IKT a přírodních věd je třeba začlenit také genderově citlivé vzdělávání a profesní příležitosti v oblasti STEM;

Profesní dráhy

18. s politováním konstatuje, že ženy ve své kariéře čelí mnohem většímu počtu překážek než muži kvůli neexistenci řádné rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a zvýšenému množství neplacené pečovatelské práce, kterou musejí ve většině domácností vykonávat; konstatuje, že pandemie COVID-19 dále zhoršila situaci žen, které musely nalézt rovnováhu mezi prací na dálku přesčas a souběžnou péčí o děti a neplacenou pečovatelskou práci; vyjadřuje politování nad obzvláště negativním dopadem kultury „nikdy nevypínat“ na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem pracovníků s pečovatelskými povinnostmi, kterými jsou obvykle ženy; naléhavě vyzývá veřejné a soukromé instituce, aby zajistily, že práce z domova zohlední překážky bránící zachování lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem a bude respektovat právo odpojit se, a aby přijímaly politiky vstřícné vůči rodinám; naléhavě vyzývá členské státy, aby zavedly přiměřená opatření, která zaručí politiku nulové tolerance sexuálního obtěžování, lepší mateřskou dovolenou, výrazně častější a delší otcovskou dovolenou a placenou a nepřenositelnou rodičovskou dovolenou, která ženám a mužům umožní čerpat volno na péči o své děti, a aby bojovaly proti normě, podle níž je žena tím rodičem, který přerušuje svou kariéru, s cílem překonat hlavní překážku bránící ženám v kariérním postupu a zajistit pružnou pracovní dobu, zařízení péče o děti přímo na místě a práci na dálku; naléhavě vyzývá členské státy, aby plně provedly směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem²⁰, a vyzývá Komisi, aby toto provádění účinně monitorovala; vyzývá Komisi a členské státy, aby důkladně analyzovaly příčiny a faktory toho, proč ženy ve vysoké míře předčasně ukončují svou kariéru v oblasti STEM, aby případně vypracovaly doporučení kroků umožňujících předcházet tomuto jevu a aby vytvořily mechanismy a programy pro začlenění žen a dívek do iniciativ v oblastech vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti a přijaly odpovídající politiky a opatření; zdůrazňuje, že COVID-19 otevírá novou kapitolu ve světě práce, vzdělávání, správy a každodenního života a že poukázal na zvláštní význam digitální gramotnosti a dovedností a na to, že je třeba zavést nové podmínky pro práci z domova, které během pandemie a následných omezení volného pohybu odhalily značné rozdíly mezi ženami a muži; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné podporovat genderovou vyváženost v digitálním odvětví, a to vzhledem k tomu, že lidé a společnosti používají IKT a další digitální technologie k práci a interakci v rámci nové digitální společnosti;
19. považuje za nanejvýš důležité, aby existovalo více ženských vzorů a aby se v odvětví STEM zvýšil počet žen ve vedoucích pozicích; zdůrazňuje, že klesající podíl žen na vyšších pozicích má negativní dopady na nábor žen, což dále snižuje šanci žen, že budou jmenovány na vyšší pozice; s politováním konstatuje, že ženy jsou nedostatečně zastoupeny ve vedoucích pozicích v oblasti STEM, a zdůrazňuje, že je naléhavě třeba prosazovat rovnost žen a mužů na všech úrovních rozhodování v podnikání a řízení; zdůrazňuje, že genderová rozmanitost v řídicích a dozorcích orgánech a na vedoucích postech zvyšuje výkon podniků v důsledku širší škály znalostí, postojů a zkušeností; vyjadřuje politování nad tím, že v rámci hierarchie univerzit a škol v Evropě existuje

²⁰ Úř. věst. C 188, 12.7.2019, s. 79.

horizontální i vertikální genderová segregace; upozorňuje na skutečnost, že ženy jsou obzvláště nedostatečně zastoupeny na nejvyšších akademických a rozhodovacích pozicích v akademických institucích a na univerzitách, což svědčí o existenci skleněného stropu, tedy neviditelných překážek, které ženám brání v dosažení vyšších pozic v důsledku předsudků; naléhavě vybízí Radu a členské státy, aby přijaly směrnici o zastoupení žen v řídicích a dozorčích orgánech a stanovily konkrétní cíle pro genderovou rovnováhu v rozhodovacích orgánech;

20. s politováním konstatuje, že rozdíly v odměňování žen a mužů přetrvávají a jsou dokonce ještě hlubší v odvětvích, v nichž dominují muži, jakou jsou podniky v IKT a technologických odvětvích²¹; vyzývá všechny aktéry, aby uplatňovali transparentnost, pokud jde o mzdy; naléhavě vyzývá Radu, aby odblokovala jednání o návrhu směrnice o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, jejímž cílem je rozšířit ochranu před diskriminací prostřednictvím horizontálního přístupu;
21. vyzývá všechny relevantní zúčastněné strany, aby ve svých náborových postupech řešily problém diskriminace a zavedly kvóty na podporu začleňování žen, zejména žen z rozmanitého rasového a etnického prostředí, žen se zdravotním postižením a osob LBTI+;
22. vybízí k navázání inkluzivního dialogu s relevantními zúčastněnými stranami, jako jsou soukromé podniky, nevládní organizace, profesní sdružení a instituce, státní orgány, regionální a místní orgány, politici a zástupci občanské společnosti, s cílem koordinovat a řešit problém stávajících nedostatků při podpoře žen v odvětvích STEM; zdůrazňuje, že vzhledem k zásadnímu významu boje proti kulturním a sociálním negativním stereotypům týkajícím se schopností a rolí žen v odvětví STEM by měla být přijata cílená opatření na podporu rovnosti žen a mužů, jako jsou právní předpisy nebo politiky začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, např. finanční pobídky nebo jiná opatření, s cílem zvýšit účast dívek na vzdělávání a profesní dráze v oblasti STEM; vyzývá k zavedení pobídek určených podnikům, které podporují ženské vzory, programy poradenství a profesní dráhy, a ke zvýšení viditelnosti žen; uznává zásadní úlohu, kterou hrají někteří ředitelé a členové vedení společností při zaplňování digitální propasti mezi ženami a muži, a to prostřednictvím rozvíjení podnikových politik zaměřených na boj proti digitálním genderovým stereotypům, podporu vzorů hodných následování, motivování žen ke zvážení studií STEM, podporu rekvalifikace nebo zvyšování kvalifikace žen, podporu mentorských programů a zlepšování obrazu pracovních míst v IKT; vyzývá Komisi a členské státy, aby dále spolupracovaly se všemi obchodními partnery v oblasti IKT, digitálních technologií, telekomunikací, médií a audiovizuálního a technologického odvětví s cílem prosazovat inkluzivní a genderově vyváženou pracovní kulturu a prostředí, a to i zavedením opatření, jako jsou informační kampaně na podporu rovnosti žen a mužů v soukromých odvětvích STEM a partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem usnadnit přístup na trh práce v oblasti STEM pro čerstvé absolventy a podpořit systémy učňovské přípravy a stáže pro dívky a mladé ženy s cílem usnadnit jejich přechod na trh práce, a to prostřednictvím takových opatření, jako jsou např. iniciativy v oblasti mentorství a stipendií, a díky partnerstvím veřejného a

²¹ Lambrecht, A. a Tucker, C. E., „Algorithmic bias? An empirical study into apparent gender-based discrimination in the display of STEM career ads“ (Algoritmické předsudky? Empirická studie o zřejmé diskriminaci na základě pohlaví, kterou lze pozorovat v inzerátech na pozice v odvětví STEM“), *Management Science*, sv. 65, č. 7, 2019, s. 2970.

soukromého sektoru mezi vzdělávacími systémy, orgány státní správy a podniky působícími v oblasti vznikajících technologií, jako jsou technologie 3D, umělá inteligence, nanotechnologie, robotika a genová terapie, a aby za tímto účelem sdílely informace a osvědčené postupy v různých členských státech;

23. poukazuje na vztah mezi rozdíly mezi ženami a muži na jedné straně a rozdíly ve výši důchodů na straně druhé; vyzývá proto členské státy, aby se těmito problémy zabývaly a řešily je a aby podnikly další kroky k zajištění toho, aby ženy měly odpovídající přístup ke vzdělání, možnost získat ekonomickou nezávislost a příležitosti ke kariéernímu postupu;

Digitální odvětví

24. s politováním konstatuje, že ve všech oblastech sektoru digitálních technologií panují genderové rozdíly, přičemž obzvláště znepokojen je zejména genderovými rozdíly v sektoru inovativních technologií, jako jsou umělá inteligence a kybernetická bezpečnost, v nichž tvoří ženy v průměru celosvětově jen 12 %, resp. 20 % pracovníků²²; navrhuje, aby byla věnována větší pozornost a podpora řídicí osídleným, a zejména venkovským oblastem, kde se tato situace zhoršuje;
25. zdůrazňuje, že kvalita použitých souborů dat má zásadní význam pro výkonnost technologií umělé inteligence, že umělá inteligence nesmí posilovat nerovnost a stereotypy mezi ženami a muži tím, že na základě algoritmů přesouvá předpojatost a předsudky z analogové do digitální oblasti, a že umělá inteligence může významně přispět k prosazování rovnosti žen a mužů za předpokladu, že bude vyvinut vhodný právní rámec a budou odstraněny vědomé a nevědomé předsudky; zdůrazňuje, že jeden z nejvýznamnějších nedostatků umělé inteligence se týká určitých typů podjatosti týkajících se otázek, jako je gender, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, rasový či etnický původ či sexuální orientace, které vznikají v důsledku homogenní pracovní síly; konstatuje, že diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám vede k tomu, že ženy jsou marginalizovány vůči vznikajícím technologiím, jako je tomu např. u žen jiné barvy pleti kvůli chybám v technologii pro rozpoznávání obličeje; zdůrazňuje, že je třeba mít rozmanité týmy vývojářů a inženýrů společně s klíčovými společenskými aktéry, aby se předešlo nechtěnému zahrnutí genderových a kulturních předsudků do algoritmů, systémů a aplikací umělé inteligence; podporuje vytvoření vzdělávacích osnov a zavedení aktivit zaměřených na zvyšování povědomí veřejnosti o společenském, právním a etickém dopadu umělé inteligence; vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly veškerá možná opatření s cílem zabránit takovýmto předsudkům a zajistit plnou ochranu základních práv; zdůrazňuje, že před zavedením technologií umělé inteligence ve vysoce rizikových odvětvích, zejména ve zdravotnictví, musí být vytvořena infrastruktura lidského dohledu, včetně odborníků na rovnost žen a mužů;
26. uznává, že umělá inteligence, je-li zbavena skrytých předsudků, může být mocným nástrojem umožňujícím překonat nerovnost mezi muži a ženami a stereotypy díky rozvoji nezaujatých algoritmů, které budou etické již od fáze návrhu a budou napomáhat

²² Sax, L.J., Kanny, M. A., Jacobs, J. A. a další, „Understanding the Changing Dynamics of the Gender Gap in Undergraduate Engineering Majors: 1971-2011“ („Chápání měnící se dynamiky genderových rozdílů mezi bakaláři technických oborů“), *Research in Higher Education*, sv. 57, č. 5, 2016; Shade, L. R., „Missing in action: Gender in Canada’s digital economy agenda“ („Pohřešování: Rovnost žen a mužů v kanadské agendě digitální ekonomiky“), *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, sv. 39, č. 4, 2014, s. 887-896.

celkové spravedlivosti a dobrým životním podmínkám; zdůrazňuje význam společného evropského přístupu, pokud jde o etické aspekty umělé inteligence; dále zdůrazňuje, že unijní rámec pro umělou inteligenci musí dodržovat evropské hodnoty, Smlouvy a právní předpisy EU a zásady evropského pilíře sociálních práv;

27. vyzývá k tomu, aby byly veškerá umělá inteligence a automatizace sociálně zodpovědné a projektované takovým způsobem, aby umožňovaly překonávat nerovnosti, včetně diskriminace na základě pohlaví, a řešit problémy, jimž ženy čelí, jako jsou např. neplacená pečovatelská práce, rozdíly v odměňování žen a mužů, kybernetická šikana, násilí a sexuální obtěžování na základě pohlaví, obchodování s lidmi, porušování sexuálních a reprodukčních práv a nedostatečné zastoupení na vedoucích pozicích; vyzývá k tomu, aby umělá inteligence a automatizace přispěly ke zlepšení zdraví a hospodářské prosperity žen, rovnosti příležitostí, práv pracovníků a sociálních práv, kvalitního vzdělávání, ochrany dětí, kulturní a jazykové rozmanitosti, rovnosti žen a mužů, digitální gramotnosti, inovací a tvořivosti, včetně přístupu k financování, vysokoškolskému vzdělání a flexibilním pracovním příležitostem; vyzývá Komisi, aby příslušným orgánům členských států pomohla věnovat zvláštní pozornost novým formám násilí na základě pohlaví, jako je kybernetické obtěžování a pronásledování²³, a aby prováděla průběžná hodnocení a účinněji řešila tyto otázky;

Podnikání a přístup k financování

28. s politováním konstatuje, že ženy jsou nedostatečně zastoupeny v začínajících podnicích zaměřených na inovace, a poukazuje na genderovou podjatost a systematická znevýhodnění, které existují ve společenských strukturách, zejména těch z nich, které se týkají podnikání v oblasti STEM; považuje za nanejvýš důležité, aby existovalo více ženských vzorů a aby se v odvětví STEM zvýšil počet žen ve vedoucích pozicích; vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly politiky na podporu a na uvolnění podnikatelského potenciálu žen, který i nadále zůstává nevyužitým zdrojem hospodářského růstu, inovací a tvorby pracovních míst, aby poskytovaly více kvalitnějších informací o podnikání jakožto atraktivní volbě povolání, zejména pro mladé ženy ve školách, a aby zavedly veřejné politiky na podporu podnikání žen; domnívá se, že oživení po krizi COVID-19 představuje významnou příležitost k podpoře žen ve snaze opět oživit naše ekonomiky a naše společnosti; zdůrazňuje, že skutečné oživení v návaznosti na COVID-19 bude úspěšné pouze tehdy, bude-li dosaženo zelenější, spravedlivější a genderově rovnější Evropy a bude-li zajištěno odpovídající začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do fondů EU na podporu oživení a zároveň bude zajištěno, aby ženy plně využívaly těchto přínosů, pokud jde o zaměstnanost a podnikání v odvětvích, v nichž byly tradičně a jsou i nadále výrazně nedostatečně zastoupeny, včetně digitálních technologií, umělé inteligence, IKT a STEM;
29. má za to, že neadekvátně nízké zastoupení žen mezi osobami, které rozhodují o investicích v podnicích poskytujících rizikový kapitál, představuje klíčový důvod, proč se inovativní začínající i jiné podniky řízené ženami potýkají se setrvalým nedostatkem financování;
30. vyzývá Komisi a členské státy, aby pro podnikatelky, které vedou inovativní začínající

²³ Agentura Evropské unie pro základní práva, *Násilí páchané na ženách: průzkum v celé EU*, 2014, s. 87.

podniky a které prosazují inovace, rozšířily příležitosti, jak získat financování, usnadnily přístup žen ke stávajícímu financování, vytvořily fondy, které budou zaměřené na tuto problematiku, a hledaly nové a inovativní cesty, jak ženy finančně podpořit a pomoci jim překonat překážky, kterým čelí; žádá, aby byla do tohoto úsilí zahrnuta i Evropská investiční banka, pokud jde o přístup k mikrofinancování; uznává, že kampaně na zvyšování povědomí a informační kampaně týkající se možností financování EU jsou nezbytné k tomu, aby se zajistila podpora uzpůsobená potřebám žen, které vlastní podnik nebo jsou podnikatelkami; vyzývá k dalšímu rozšíření evropské sítě Business Angels a Evropské sítě mentorů pro podnikatelky, a to i podporováním sdružování inovátorek, profesionálek v oblasti technologií a investorek s cílem podpořit a posílit inovace a financování podniků vedených ženami;

31. vítá iniciativu Komise spočívající ve zřízení Ceny EU pro ženy inovátorky, která se uděluje jednou ročně Evropankám, které založily úspěšný podnik a přinesly na trh určitou inovaci; vyzývá Komisi a členské státy, aby našly další cesty, jak ženy podněcovat k zakládání vlastních podniků, a vážily si inspirativních ženských vůdčích osobností v oblasti inovací;
32. vyzývá Komisi a členské státy, aby uvedly do praxe prohlášení o závazku týkajícím se žen v digitální oblasti přijaté v dubnu 2019 a vypracovaly konkrétní opatření na podporu rovnosti žen a mužů v odvětví STEM, včetně zavedení evropského dne dívek v IKT a STEM; vyzývá Komisi, aby monitorovala úsilí a opatření členských států a podávala o nich zprávy a aby zajistila výměnu informací a osvědčených postupů;
-
- ◦
33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

INFORMACE O PŘIJETÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

Datum přijetí	22.4.2021
Výsledek konečného hlasování	+ : 26 - : 1 0 : 4
Členové přítomní při konečném hlasování	Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Andželika Anna Mozdżanowska, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Jessica Stegrud, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Elena Kountoura, Susana Solís Pérez

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

26	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Sirpa Pietikäinen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, Susana Solís Pérez, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Heléne Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Elena Kountoura, Sandra Pereira
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

1	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión

4	0
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska, Jessica Stegrud
ID	Simona Baldassarre, Annika Bruna

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se